

Klar til disco

Billedet af min mor og far ved Atitlan er det lykkeligste. Hånd i hånd ved siden af en stråtækt feriehytte, blå vand i baggrunden. Papa har en hat i hånden. Han stråler af selvsikkerhed. Mørkt krøllet hår. På næsten alle billeder jeg har af ham har han solbriller på. Briller med glas der blev mørkere i sollys, påhæftningsglas der kunne klappes ned foran brillerne, og klappes op hvis en sky gik for solen. Det var som om man havde et lidt andet syn på solbriller i 70'erne. Som om man stadig gik mere op i deres funktion end deres udséende. Næsten alle billederne er taget udendørs, så selvfølgelig har han hat på hovedet, eller holder én i hånden. Nogle gange med en smøg i munden. På et af billederne står han bagest i haven til det parcelhus vi lejede da vi kom tilbage til Danmark. Han er stadig fuld af sikkerhed og tillid til sine egne evner og sin stærke karakter. Han suger maven ind, holder nonchalant hænderne i siden, og står der i sin dueblå net-t-shirt. Man kan lige skimte hans brune man-boobs gennem stoffet. Han må have været 8-49 år. En smule ramt af skiftende omstændigheder, men stadig med en grundlæggende tro på at kunne forme sin egen fremtid. Her midt i blegansigternes parcelhusidyl. Stadig masser af tid.

Jeg ligger i min seng. Nederste køje. Min bror ligger i øverste køje. Vi skal konfirmeres i morgen. Bekræfte vores tro på et almægtigt væsen, der af en eller anden grund delte sig i tre og derefter skabte alting. Eller også er det omvendt. Vi blev døbt i Iglesia de la Merced i Guatemala City for 14 år siden. År senere, når min fars søster tog mine to brødre og mig med over i kirken for at tænde bedelys, kunne hun finde på at give os en tændstik hver, lade os stryge dem og så bede os føre dem sammen. De tre tændstikker dannede en fælles flamme. La Trinidad es luz eterna, sagde hun. Gloria al Padre, al Hijo, al Espíritu Santo. Så kysede hun os på panderne. I morgen er vi protestanter, tror jeg. Det er noget af det samme, men på dansk. Vinduet står på klem og forårsnatten strømmer ind. Det er nat, og jeg er vågen. Jeg ligger på siden med lukkede øjne, og forestiller mig at der er et køje i væggen. At jeg kan se ud på et hav oplyst af måneskin. Så lægger jeg mig om på ryggen, og forestiller mig bunden af min brors madras over mig. Jeg ved den er der. Fjederbunden buler lidt nedad, de steder hvor hans numse og skuldre er. Jeg kan række ud og røre den hvis jeg vil. I stedet klemmer jeg øjnene lidt hårdere i. Det er mørkt bag øjenlågene, men hvis jeg først lader tankerne drive lidt, og så stille koncentrerer mig om at se med lukkede øjne, er der uro i mørket. Urolig støj som sne på fjernsynet i stuen når en efterårsstorm har væltet antennen på taget. Bare mørkere. Jeg forestiller mig, at det er det onde i verden. Alt det jeg ikke ønsker, ikke vil være. Hvis jeg slapper af i kroppen, i

tankerne, i øjnene, tænker på gode ting, på Kis, på min mormor, på fisketure med min bror, kan jeg gøre det glat og hvidt. Det var det jeg ønskede. Holde fast i det hvide.

Bragene kom så hurtigt efter hinanden, at de blev til en form for eksplosivt brøl der rullede over ligusterhækken. Ud på Hyldegårdsvej og videre ud over hele kvarteret. Lysglimt og silkepapir der fløj gennem luften. Gennem et tæppe af krudtrøg kunne jeg se et afsvedent, sort stykke af græsplænen der voksede, indtil bragene og lysglimtene stoppede. Hasta la victoria pendejos, råbte min far, mens han slukkede lidt gløder i græsset med fødderne, og holdt en cigaret i hånden. Han havde jakkesæt, skjorte og vest på. Slipsenål i guld. Mine to onkler så på hinanden. Min mormor holdt sig stadig for ørerne. Der fik vi vækket naboerne, sagde Klaus. Carsten hældte cognac op. Kun til randen, sagde Klaus. Find et glas til konfirmanden. De sad i havestole omkring et langt bord i vores have, og jeg sad imellem dem. Det var strålende solskinsvejr. Jeg kunne høre min moster Elinor grine hele vejen fra den anden bordende. Klaus rejste sig og rakte over på den anden side af bordet efter et vandglas. Carsten hældte op. Drik, sagde han, som om jeg var en af vennerne hjemme på Bodega Hammeren. Du skal lære det før eller siden. Jeg gjorde som han sagde. Papa drak aldrig. Han behøvede ikke alkohol for at miste hævningerne. Af og til gjorde han sig klog på rødvin, men jeg havde meget sjældent set ham med et glas i hånden.

På spansk hedder maskingevær ametralladora. Det er også navnet på en slags fyrværkeri, der består af en masse kanonslag bundet sammen i et slags langt patronbælte. Man kan købe det i metermål på Mercado Central i La Capital. Papa havde taget nogle meter med hjem fra sit sidste besøg i hjemlandet, med stop i Madrid naturligvis. Nu kendte danskerne det også. Eller i hvert fald dem i Seden og omegn. Det var min tvillingebrors og min konfirmationsfest. Mine to onkler havde hver tændt en af min morfars cigarer, og fortsatte med at hælde sort Renault på mig. Min mor sad fordybet i snak med sin yngste søster. Det var ikke ofte hun havde kjole på, men i dag havde hun taget en lyseblå, let kjole på. I modlys kunne man skimte hendes ben igennem stoffet. I kirken havde to af de andre fædre vendt sig og kigget efter hende, da vi gik forbi. Senere havde papa givet Oles far hånden, mens han smilede og sagde puerco cerdo til ham. Der er mindst ti forskellige måder at sige svin på på spansk. Jeg kendte de fleste efterhånden. I lige måde havde Oles far sagt. Mange tak, havde papa svaret inden vi gik ned til bilen. Min mormor skulle køre med os, så min lillebror hoppede om i vores stationcars store bagagerum. Papa startede bilen og svingede ud foran en af de andre biler. Vi skulle hjem til fest. Vores parcelhus var

i ét plan, og lå på et hjørne. Påskeliljerne stod lysende gule i bede rundt om huset. Papa foldede havestole op, mens mor og mormor begyndte at bære mad ud i haven.

Papa havde endnu ikke opgivet. Jeg tror stadig han drømte om succes, stadig lagde planer. Til festen i haven med cigaret i hånden, cognac i glasset, kone, 3 børn og ét-plans parcelhus, havde han endnu ikke opdaget, at hans liv var gledet ud på en nedadgående rampe, hvis forløb var formet af alle hans tidligere valg. Han navigerede stadig i et ocean af sproglig uformåen, men det havde han lært at vende til en form for camouflager. Manglende færdigheder og viden kunne godt ligne kommunikationsvanskeligheder. Hvis man insisterede på at være et geni på et sprog ingen andre forstod, kunne man dengang være det. Det hjalp, hvis man af og til hidsede sig lidt op. Måske går den også i dag. Det hele handler om ego og selvtillid.

13 år tidligere var papa ankommet til udkanten af et nordeuropæisk bondeland med sort krøllet hår, sin mørke hud, mørke briller. Det var før tyrkerne, før flygtningene, før asylanterne. 60'erne havde sat sig i tøjstilen på Lolland-Falster, men ikke i så meget andet. Han vakte ikke så meget opsigt som hvis han havde været helt sort. Men det var tæt på. De eneste sorte på Lolland-Falster var dem han bragte dertil. Og de var der kun en uges tid. Papa havde været udstationeret et par gange på Dansk Røde Kors hospital i Zaire - det tidligere Belgisk Congo. Omgivet af danskere med skoleengelsk og sorte med gebrokkent fransk, viste hans studieår i Paris, finansieret af amerikanske undskyldningsdollars, sig pludselig at være nyttige. Den ene gang inviterede han en delegation fra Mobutus styre i Zaire op for at se på det danske sundhedsvæsen. De ankom i flagrende, kulørte gevandter og ansigter så mørke som nætterne ude på min morfars gård. Det var vigtige mennesker. Højt placerede i diktaturstatens centraladministration. Mænd.

Overlæge Schultz og min far tog imod dem i receptionen på sygehuset. Bienvenue sagde min far. Merci beaucoup, svarede den kraftigste af de sorte. Han så ud til at være lederen. Je suis Jean-Pierre Labou Kambemba, sagde han. Je suis doktor Schultz, forsøgte Schultz sig. Min far tog ordet. Ingen andre forstod hvad de sagde. Min far forstod det meste. De gik op i hospitalets kantine. Flere høfligheder blev udvekslet. Gæsterne havde gaver med. Overlæge Schultz fik stentøj i grøn malakit. Min far fik en udskåret stok. Un cadeau de Mobutu, sagde den ene. Voulez-vous diner a ma maison ces soir, sagde min far.

Samme aften. Hjemmelavet middag i vores røde murstenshus, som papa

havde købt kontant for de Danida-penge, han havde tjent i Afrika. Det var i Danidas storhedstid. I Afrika var lønnen høj og skatten nul. Moms havde man ikke hørt om. Den ene gang papa kom hjem fra Afrika havde han et komplet mågestel til 12 personer med hjem. Den næste gang fik han fragtet en bil med hjem i en container. Min mor havde lavet fyldte peberfrugter som hovedret. Røde og grønne. Hakket oksekød med løg, hvidløg og tørrede krydderier. Délicieux sagde afrikanerne, mens de nikkede. Papa talte. Det må have været en lang aften for mor. Jeg ved ikke om han viste afrikanerne det loftsrum han havde indrettet med møbler i ornamenteret træ fra Zaires regnskove, og rituelle stammevåben ophængt på de skrå vægge. Han havde haft det hele med hjem fra en af sine udstationeringer. Det var ankommet i store, grønmalede metalkister med Røde Kors-klistermærker på lågene. Man kan ikke sige han gjorde så meget for at blende in i 70ernes ligusterindkrandsede fællesskab. Mine brødre og jeg prøvede. Det var op ad bakke.

#

Min far gik og rev resterne efter fyrværkeriet sammen med en lørive. Det hele havnede i en spand han havde hentet i garagen. Orden y disciplina. Der var disco i forsamlingshuset i næste uge. Kis skulle med. Papa satte sig overfor mine onkler og mig. Salud mi hijo, sagde han. Ze ve a ikke hva besyder, sagde Carsten. Tak for gaverne, sagde jeg. Min mor og hendes søster var gået indenfor. Nogle af gæsterne var gået hjem. Carsten og Klaus så umiddelbart ikke ud som om de havde nogen planer. Der var stadig lidt sherry tilbage. Jeg vidste at jeg var ved at være fuld. Jeg havde prøvet det en enkelt gang før.

Sammen med nogle af drengene fra klassen havde vi samlet sprut længe. Øl og frugtbrændevin. Lars havde fået fat i en flaske blå Bols. Først og fremmest skulle vi have nok til at alle kunne blive skidefulde, når vi mødtes inden næste disco i ungdomsklubben. Vi gemte sprutten i en taske bag nogle buske ved det store grønne område bag børnehaven. Når vi gik til konfirmationsforberedelse gik vi først fra skolen ned ad Ruglækkevej. Derefter skråede vi over vejen og ind på det grønne område. Store græsplæner, masser af buske. Vi kom ud på Mindelundsvej lige ved købmanden. Ved købmanden holdt altid en ølbil. Stakkevis af fulde ølkasser på ladet. Men det var for højt oppe. På en hylde langs siden af ladet, bag en lav ræling, stod altid 3 - 4 halvfulde kasser øl. Faxe Fad for det meste. Jeg ved ikke om det var min bror eller mig der fik idéen. Vi gik jo lige forbi for pokker. Vores sprutgemmested var lige om hjørnet. Vi gik altid i en gruppe. Når vi gik forbi vognen tog et par af os så mange øl de kunne have

under jakken, og så skyndte vi os under fnisen og skubben tilbage til gemmestedet. Det var nemt. Så gik vi videre til den hvidkalkede landsbykirke i udkanten af Seden, satte os ved bordene i konfirmandlokalet i tilbygningen, og fik udleveret det Nye Testamente og tilhørende katekismus af kordegnen, mens vi ventede på præsten. Den samme gud, der havde samledes i én treenig flamme, når min brødre og jeg holdt tre tændte tændstikker sammen, stillede nu øl frem til fri afhentning på vej til kirke.

Så er der lagkage og kaffe råbte min mor fra vinduet. Det var kun mine onkler og mig der var tilbage i haven. Solen stod lavt, men var stadig stadig skarp. Påskeliljerne var smukkere end nogensinde før. Jeg sad godt i havestolen. Den havde polstret sæde og ryg udspændt fra det spinkle stel lavet af bøjede aluminiumsrør. Alle havde de samme havemøbler dengang. Jeg lænede mig tilbage. Lagde an til at vippe lidt, som jeg altid gjorde i skolen, når jeg kedede mig. Så kolapsede havestolen. Den klappede sammen om mig. Mine knæ røg op til mit bryst, og jeg mærkede halvt fordøjet rejecocktail og kalvesteg ryge ud over mit lyseblå strikklips. Klaus og Carsten grinede. Det var virkelig muntert det hele, syntes de. Mor kom ilende til inde fra huset. Nogen tog mig under armene og bar mig indenfor. Ingen lagkage til mig. Nu ved jeg hvor meget jeg kan tåle, tænkte jeg. Jeg var klar til disco.

#

Frank var forsinket. Vi havde stået og småfrosset et stykke tid, og ladet en flaske pærebrændevin gå på omgang. Vi kunne ikke stå der bag buskene og drikke. Det var ikke et godt sted. Så kom han kørende over græsset på sin nye SCO-cykel. Han havde øvet sig. Stod op i pedalerne med armene i vejret mens han rullede imod os. Party, råbte han. Nede i bunden af Mindelundsvej ved kajpladsen ved åen havde Franks far en motorbåd liggende. Franks far havde været i fængsel. Det var lidt farligt. Det perfekte sted at drikke sig fuld. Storeklaus tog øltasken på nakken, og vi gik ned til åen.

Der var 6 øl til hver. Plus pærebrændevin, plus blå Bols. Discoet var naturligvis alkoholfrit. Man skulle være 15 for at komme ind. Det var ikke noget problem. Da vi kom indenfor opløstes flokken. Nogen gik i sodavandsbar. Andre gik hen til billardbordet og prøvede at se seje ud. Jeg fandt en stol i nærheden af dansegulvet. Jeg havde fået øje på Kis på dansegulvet. Bette Davis Eyes med Kim Carnes var lige begyndt. Stroboskoplyset blev tændt. Ungdomsklubbens eget lysshow kørte. 5 farvede pærer i hver side, der kunne lave mønstre, og tænde og slukke i takte med musikken. Kis havde en hvid nederdel på. Når hun stod foran

stroboskoplyset blev hendes bevægelser til en form for slow-motion. Hun rakte armene i vejret. Nu skruede de ned for Kim Carnes, mens de samtidig mixede Blondie ind. DJ'en talte ind over. Det var en af lærerne fra ungdomsklubben. Jeg rejste mig, og bevægede mig over dansegulvet. Hen foran lysshowet og højtalerne. Ind foran Kis. Skal vi danse, spurgte jeg. Nej, svarede hun. OK, sagde jeg. Jeg var alligevel for fuld til at danse, og nu var jeg kommet tæt på hende. Jeg stillede mig endnu tættere på hende. Min kind var lige ved hendes korte lyse hår. Så stak jeg hånden ned og tog fat om hendes røv. Jeg kunne mærke hendes balle og konturen af hendes trusser gennem det bløde stof. Svin, sagde hun, og skubbede til mig, men ikke ret hårdt. Hun havde ret. Men det var det værd. Heart of Glass med Blondie. Kis' baller gennem kjolen.

Meget af min familiehistorie er præget af uklarhed. I de tidlige år, er det svært for mig at finde ud af hvor mine minder slutter, og min brors starter. Senere bliver det svært at skelne oplevede begivenheder, fra historier vi har fortalt hinanden. Mange nøglebegivenheder er hyllet i mørke, mens andre findes i flere udgaver.

Som hvordan min mor og far, efter at have mødt hinanden i Madrid, fandt vej over Atlanten til Guatemala og til hinanden. I den mest romantiske udgave lagde papa en flybillet på min mors hovedpude sammen med et brev, hvori han bad hende følge sig og blive hans hustru. I en anden havde han en anden kæreste, da han mødte min mor, og flygtede hjem, da han ikke længere kunne overskue situationen. Vi elskede den første udgave, men havde aldrig set flybilletten. Kæresten så vi til gengæld mange år senere ved min fars kiste.

Som hvordan min mor og min far fire år inden konfirmationsfesten i haven, havde brudt vores tilværelse i en tryk, lille provinsby op, og vi derefter havde tilbragt et kaotisk år som nomader i Latinamerika og Spanien. I én udgave længtes min far efter sit hjemlands lys og varme. At lære sine børn at tale ordentligt spansk. At føle sig hjemme i et samfund han forstod. Opbruddet havde et formål. Vores familie havde et formål. I en anden startede han sin Volkswagen Variant, og kørte igen i fuld fart væk fra problemer, han selv havde skabt. Denne gang med tre små børn som passagerer. Der var ingen plan. I denne udgave startede problemerne en fyraften på Nykøbing Centralsygehus.

#

Det var sen eftermiddag, og lyset i gangen var slukket. Papa var først gået ud til sin hvide Variant på parkeringspladsen, men havde ombestemt sig, og var i

stedet gået tilbage gennem hovedindgangen, videre ud i hospitalsparken, og derfra direkte fra den strålende sensommersol ind ad en sidedør til kontorfløjen, for at tage hånd om sin sårede stolthed. Han havde brune velourbukser og en rullekravetrøje på. Hans lædersåler lød som stepsko imod de brede fliser i gangen. Brillerne var stadig mørke. Det tog et stykke tid for glasset at skifte farve, når omgivelserne forandredes fra skarpt lys til dunkelt halvmørke. Det var han vant til. Han skubbede brillerne op i panden, stoppede foran en dør og bankede på. Det var overlæge Schultz's dør. Eller doktor Schultz som vi kendte ham som. Kom ind, lød det. Papa åbnede døren, og trådte ind på kontoret. Schultz sad bag sit skrivebord. I den ene side af kontoret var en lille sofagrube, i den anden stod et skelet, som dem man bruger til anatomiundervisning. Bag skelettet hang et billede af Schultz's sejlbad. Papa satte sig i den ene lænestol og kiggede først over på skelettet og så på Schultz.

Schultz havde personligt fået papas universitetsuddannelse som mikrobiolog fra et ukendt universitet i et mellemamerikansk U-land godskrevet i Danmark, og dermed foræret papa en akademisk adgangsbillet til det danske sygehusvæsen. Efter at have sendt papa afsted et par gange, på udstationeringer med Dansk Røde Kors i det daværende Zaire, havde han ansat ham som leder af laborantgruppen i centralsygehuse's laboratorium. Det var ikke et uvæsentligt foretagende. Laboratoriet producerede selv medicin, og håndterede blod-, bakterie-, vævsanalyser, ikke blot for centralsygehuset, men for hele amtets små sygehuse, læger og klinikker. Papa havde drevet et lille selvstændigt laboratorium hjemme i la Capital, men havde aldrig haft et egentligt arbejde - i hvert fald intet der kvalificerede ham til den stilling forsynet, i form af doktor Schultz, havde sendt i hans retning. Det var umiddelbart svært at se, hvad der var i den deal for Schultz, udover at han med stor sandsynlighed havde et godt øje til mor, og måske kunne varme sig ved en form for venstreorienteret velbehag, ved at ansætte en latinamerikaner i en god stilling. Det var trods alt 70'erne.

Papa gik direkte fra en tilværelse som landbrugsmedhjælper på tålt ophold på min morfars gård, til leder af en afdeling på et større hospital fyldt med laboranter og sygeplejersker. En mellemamerikansk puma var landet i et ukendt område befolket af blonde piger i hvide kitler og strømpebukser, der talte underligt men smilte meget. Efter at have taget bestik af situationen et par måneder, fulgte han sin natur og gik på jagt.

Men elskede han ikke din mor? Spørger du måske. Jo, han elskede uden tvivl

min mor meget højt. Omtrent lige så højt som han elskede de panerede og friturestegte kylingelår fra Pollo Campero på Avenida de las Americas, der knaste når man bed i dem, mens fedtet løb ned ad fingrene. Når vi besøgte papa på arbejdet, og den nye laborant Majbrit var i nærheden, så han på hende som om hun var det sidste panerede stykke kyling i verden. Efter nogle måneder tror jeg han blev afhængig.

Mor kendte godt til tingenes tilstand. Mænds natur, hospitalslivet, sygeplejersker, cocktailfester hos Schultz i hans arkitekttegnede villa med udsigt over Guldborgsund. Intet af dette var ukendt for hende. Men hun regnede ikke med at papa ville risikere at sætte et liv med tre små børn, nyt hus og et velbetalt job over styr. Alt sammen ting som dog i sidste ende afhang af hans tilknytning til Danmark gennem hende. Jeg tror aldrig rigtig de forstod hinanden. Min far foragtede det meste af sit liv danskheden, mørket, de gutturale lyde de kaldte et sprog, maden. Den eneste grund til at han befandt sig heroppe, i nærheden af Polarcirklen, var hende.

Papa henvendte sig til Schultz. Doctor, sagde han to gange fra lænestolen han havde sat sig i. Schultz kiggede på ham fra sin plads bag skrivebordet. Jeg tror virkelig papa ønskede en dialog. Billeder for igennem hans hoved. Billeder af Schultz' hånd på Majbrits balle, Schultz' triumferende blik, Majbrits smil på vej ud af Schultz' kontor. Jeg vil dog ha den respekt med dig mand, sagde papa. Hvad drejer det sig om Marco? spurgte Schultz. Det var ikke nemt for papa. Sproget var en daglig ydmygelse. Majbrit, sagde han. Slap nu af Marco. Hun er jo ikke din ejendom. Schultz satte sig i sofaen overfor papa. Lad os tale roligt om tingene. Papa vidste ikke så meget om at tale roligt om tingene. Det var ikke en af de forhandlingsmetoder, han var vokset op med. Han råbte idiot, cornudo, og navnet på Schultz' kone og en anden mand. Schultz kunne en smule spansk. Nu skal du passe på Marco, sagde han. Passa på, passa på, sagde papa og rejste sig op. Jeg vil gerne have du siger undskyld, sagde Schultz. Papa landede en lige højre på Schultz' kæbe, og så én til lige på det ene øje. Papa var fysisk en del mindre end Schultz, men Schultz havde slet ikke papas praktiske erfaringer med nærkamp fra støvede skolegårde i skiftende pueblos. Papa udnyttede overraskelsesmomentet, tog fat i kraven på Schultz og væltede ham ned på gulvet. Cerdo cobarde, råbte han, mens han sparkede til Schultz, der lå udstrakt på væg-til-væg tæppet i akryl. Det kunne ikke kaldes en slåskamp. I Danmark og de fleste andre steder i verden blev den slags takseret som et regulært overfald. Adgangsbilletten var annulleret.

#

Da min far ankom til Lolland-Falster i slutningen af tresserne mødte han ingen barrierer. Den smule dansk han kunne, var nok til at gøre folk glade. Tænk at en udlænding havde besværet sig med at lære så meget af deres besværlige sprog. Han havde giftet sig ind i et samfund. Ingen stillede spørgsmål om tilknytning og arbejdsevne. Ingen stillede spørgsmål om rettigheder. Der var intet til at bremse godheden.

Da han ankom til Odense ti år senere, og slog sig ned med sin familie i en forstad i skyggen af Volsmoses højhuse, var situationen en anden. Han havde intet arbejde. Hans ægteskab hang i laser. Håret ved hans tindinger var gråt. Det danske samfund var ved at opdage grænserne for dets godhed. Efter tre jobansøgninger og ingen samtaler, tog han diplommet fra Universidad de San Carlos ned fra væggen i sit arbejdsværelse. Efter 5 afslag til tog han diplommet ud af glasrammen. Det smukke våbenskjold med pavehatten og de tre vulkaner stak han en saks igennem. Så foldede han diplommet 3 gange, og stak det i baglommen. Weekenden efter smed han det ned i truget til ornen på min morfars gård.